

В.В. Третько

2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання іноземної мови у профільній та вищій школі

Назва

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта

Предметна спеціальність – 014.021 Середня освіта. Мова та література (англійська)

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Англійська мова і література

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни – ОПІ.01

Мова навчання – українська, англійська, німецька

Статус дисципліни: Обов'язкова (цикл професійної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні Заняття						
О	Д	1	1	5	150	51	17		34		99		+		+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми магістра

Програма складена

д. пед. н., проф. Н.М. Бідюк
Ініціали, прізвище викладача(ів)

Схвалена на засіданні кафедри іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

Протокол від 10 вересня 2021 р. № 1

Зав. кафедри

Ініціали, прізвище

Н.М. Бідюк

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Протокол від 28 вересня 2021 р. № 2

Голова Вченої ради факультету

Підпис

В.В. Третько
Ініціали, прізвище

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Ознайомлення із теоретичними основами методики навчання іноземних мов і культур у старшій, профільній та вищій школі, а також формування практичних умінь і навичок організації навчально-виховного процесу з іноземної мови з огляду на сучасні вимоги Нової української школи, профільної школи, вищої школи; використання інноваційних методів, технологій і засобів навчання іноземної мови і літератури.

Завдання дисципліни. Розвиток у здобувачів здатності реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання іноземної мови з урахуванням профілізації змісту іншомовної підготовки учнів у старшій (профільній) школі, а також здобувачів вищої школи. Розвиток організаційних, практичних, проєктувальних, дослідницьких навичок і умінь, методичної креативності, імпровізації й педагогічної рефлексії, здатності до постійного самовдосконалення для успішної реалізації іншомовного потенціалу із професійною метою.

Очікувані результати навчання.

Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *використовувати* компетентнісний підхід у викладанні іноземних (англійської, німецької) мов; *використовувати* у професійній діяльності сучасні методи навчання та інформаційно-комунікаційні технології; *розробляти* навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і літератури у профільній, старшій та вищій школі; *володіти* основами ефективного планування й організації освітнього процесу у викладанні іноземних мов (англійська, німецька) і літератури з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей учнів / студентів; *раціонально організувати* комунікацію з учнями / студентами на заняттях з іноземної мови; *забезпечувати* організацію самостійної навчально-пізнавальної діяльності учнів / студентів; кваліфіковано *застосовувати* форми і види об'єктивного контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів / студентів; *прогнозувати* труднощі засвоєння учнями мовного та мовленнєвого матеріалу; критично *оцінювати та аналізувати* результати власної педагогічної діяльності, знаходити шляхи і способи її удосконалення.

33. СТРУКТУРА І ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Форма навчання		
	денна		
	Кількість годин, відведених на:		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Мовна освіта в європейському контексті. Іншомовна професійна освіта в Україні. Міжкультурна комунікативна та іншомовна комунікативна компетентності. Система навчання іноземних мов і культур.	2	4	10
Тема 2. Особливості навчання іноземної мови у старшій і профільній школі у контексті вимог Нової української школи. Інтегроване навчання іноземних мов.	2	4	10
Тема 3. Планування навчального процесу з іноземної мови у старшій та профільній школі. Вища школа: організація та планування освітнього процесу з вивчення іноземної мови.	2	4	17
Тема 4. Методика формування мовленнєвих компетентностей у старшій / профільній школі.	2	4	16
Тема 5. Методика розвитку мовленнєвих компетентностей у вищій школі.	2	4	12
Тема 6. Методика формування іншомовної комунікативної та соціокультурної компетентності у старшій / профільній та вищій школі.	2	4	10
Тема 7. Позанавчальна / позааудиторна діяльність з іноземної мови у старшій / профільній та вищій школі	2	4	10

Тема 8. Сучасні інформаційні технології та зарубіжні методики навчання іноземної мови. Інтенсивне навчання іноземної мови. Контроль навичок і вмінь практичного володіння іноземною мовою.	3	6	14
Разом:	17	34	99

3.2 Програма навчальної дисципліни

3.2.1. Зміст лекційного курсу

Денна форма навчання

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Мовна освіта в європейському контексті. Іншомовна професійна освіта в Україні. Міжкультурна комунікативна та іншомовна комунікативна компетентності. Система навчання іноземних мов і культур. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
2	Особливості навчання іноземної мови у старшій і профільній школі у контексті вимог Нової української школи. Інтегроване навчання іноземних мов. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
3	Планування навчального процесу з іноземної мови у старшій та профільній школі. Вища школа: організація та планування освітнього процесу з вивчення іноземної мови. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
4	Методика формування мовленнєвих компетентностей у старшій / профільній школі. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
5	Методика розвитку мовленнєвих компетентностей у вищій школі. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
6	Методика формування іншомовної комунікативної та соціокультурної компетентності у старшій / профільній та вищій школі. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
7	Позанавчальна / позааудиторна діяльність з іноземної мови у старшій / профільній та вищій школі О: [1-11]; Д: [1-7]	2
8	Сучасні інформаційні технології та зарубіжні методики навчання іноземної мови. Інтенсивне навчання іноземної мови. Контроль навичок і вмінь практичного володіння іноземною мовою. О: [1-11]; Д: [1-7]	3
Разом		17

3.2.2 Зміст практичних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Вимоги до професійної компетентності вчителя /викладача іноземної мови. Міжкультурна комунікативна та іншомовна комунікативна компетентності. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
2	Основні напрями та концепції навчання іноземних мов і культур у сучасній методиці. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
3	Інноваційні форми і методи навчання іноземної мови. Інтегроване навчання іноземної мови. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
4	Навчання іноземної мови на старшому етапі загальної шкільної освіти. Профільне навчання іноземної мови в старшій школі. диференціація та індивідуалізація навчання ІМ. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
5	Вимоги до уроку / лекції, практичного заняття. Типи уроків/практичних занять. Тематичне планування. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
6	Цілі та завдання навчання фонетиці. Методика роботи при навчанні слуховимовних та ритміко-інтонаційних навичок. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
7	Цілі та завдання навчання лексиці. Вимоги до програми навчання лексичного матеріалу. Способи семантизації нової лексики. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
8	Вимоги програми до навчання граматиці. Ознайомлення учнів з новим граматичним матеріалом (активний та пасивний граматичний мінімум). Вправи для навчання граматики О: [1-11]; Д: [1-7]	2

9	Цілі та завдання навчання аудіювання. Методика роботи при навчанні аудіювання у старшій школі О: [1-11]; Д: [1-7]	2
10	Цілі та завдання навчання читання. Види читання. Методика роботи при навчанні читання. Вправи для навчання читання О: [1-11]; Д: [1-7]	2
11	Цілі та завдання навчання іншомовної професійно орієнтованого мовлення мовлення відповідно до вимог програми. Методика навчання усного мовлення. Система вправ для навчання професійно орієнтованого мовлення. О: [1-11]; Д: [1-7]	2
12	Цілі та завдання навчання монологічного /діалогічного мовлення відповідно до вимог програми. Система вправ для навчання монологічного /діалогічного мовлення О: [1-11]; Д: [1-7]	2
13	Цілі, завдання та зміст навчання писемного мовлення в старшій /профільній та вищій школі О: [1-11]; Д: [1-7]	2
14	Цілі, завдання та зміст формування та розвитку соціокультурної компетентності на заняттях з іноземної мови. О: [1-11]; Д: [1-7].	2
15	Планування та організація навчально-виховних заходів засобами іноземної мови О: [1-11]; Д: [1-7].	2
16	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення у навчанні іноземної мови у старшій/профільній та вищій школі. Засоби та методики діагностики у навчанні іноземної мови у профільній /старшій та вищій школі О: [1-11]; Д: [1-7], Інформаційні ресурси.	2
17	Міні-урок /практичне заняття/ фрагмент-лекція О: [1-11]; Д: [1-7], Інформаційні ресурси.	2
Разом за семестр:		34

3.2.3 Зміст самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів денної форми навчання полягає у систематичному у опрацюванні матеріалу лекцій, підготовці до семінарських занять. Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
	<i>Перший семестр</i>	6
1	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 1.	6
2	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 2.	5
3	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 3.	5
4	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 4.	5
5	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 5.	5
6	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 6.	5
7	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 7.	5
8	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 8.	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 9.	6
10	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 10.	6
11	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 11.	6
12	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 12.	6
13	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 13.	6
14	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 14.	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття 15.	5

16	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань, підготовка до практичного заняття 16.	6
17	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до міні-заняття.	5
18	Підготовка до підсумкового контролю	6
	Разом:	99

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час викладання дисципліни використовуються такі форми, методи, технології і засоби навчання: інтерактивна лекція-дискусія, практичне заняття, групове обговорення, міні-заняття, інформаційно-комп'ютерні технології (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, модульне об'єктно-орієнтоване навчальне середовище Moodle, платформа YouTube).

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання практичних робіт;
- оцінювання індивідуального завдання;
- тестування;
- фрагменти уроків;
- конспект заняття.

Під час виведення підсумкової семестрової оцінки враховуються результати всіх видів навчальних робіт, передбачених програмою дисципліни

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за *чотирибальною* шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих *позитивно* з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; усні доповіді та презентації; засвоєння теоретичного тематичного матеріалу перевіряється міні-тестами; сформованість методичних умінь перевіряється міні-уроками /практичними заняттями/фрагментами лекцій, підготовленими конспектами заходів. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу, який проводиться усним опитуванням з усього матеріалу дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота	Семестровий контроль
Практичні заняття	Індивідуальні завдання	Іспит
0,6	0,2	0,2

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав здобувач з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній кількості балів.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
-------------	--------------------------	---------------------	---------------------

A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Контрольні питання з дисципліни

1. Особливості навчання іноземної мови на старшому етапі загальноосвітньої середньої школи.
2. Профільне навчання іноземної мови у старшій школі.
3. Навчання профільної іноземної мови у ЗВО.
4. Планування навчального процесу з іноземної мови у старшій школі.
5. Планування навчального процесу з іноземної мови у профільній школі.
6. Планування навчального процесу з іноземної мови умовному ЗВО.
7. Вимоги до уроку /практичного заняття з іноземної мови у старшій /профільній школі.
8. Вимоги до лекцій та практичного заняття з іноземної мови у вищій школі.
9. Індивідуалізація та диференціація навчання іноземної мови.
10. Навчання фонетичного матеріалу у старшій /профільній /вищій школі. Цілі та завдання навчання фонетиці. Методика роботи при навчанні слухо-вимовних та ритміко-інтонаційних навичок.
11. Навчання лексичного матеріалу у старшій /профільній /вищій школі. Цілі та завдання навчання лексиці. Вимоги до програми навчання лексичного матеріалу. Способи семантизації нової лексики.
12. Навчання граматичного матеріалу у старшій /профільній школі. Вимоги програми до навчання граматиці. Вправи для навчання граматиці.
13. Навчання аудіювання у старшій /профільній /вищій школі. Методика роботи при навчанні аудіювання у старшій /профільній /вищій школі.
14. Навчання читання у старшій /профільній /вищій школі. Цілі та завдання навчання читання. Методика роботи при навчанні читання.
15. Навчання говоріння у старшій /профільній /вищій школі. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Методика навчання усного мовлення.
16. Цілі та завдання навчання професійно орієнтованого мовлення у старшій /профільній /вищій школі.
17. Цілі та завдання навчання формування соціокультурної компетентності у старшій /профільній /вищій школі.
18. Навчання писемного мовлення у старшій /профільній /вищій школі.
19. Сучасні інформаційні технології та зарубіжні методики навчання іноземної мови у старшій /профільній /вищій школі.
20. Інтенсивне навчання іноземної мови у старшій /профільній /вищій школі.
21. Контроль навичок і вмінь практичного володіння іноземною мовою у старшій / профільній /вищій школі.
22. Зміст, види і форми позанавчальної роботи з іноземної мови у старшій / профільній / вищій школі. Методика проведення позаурочних заходів засобами іноземної мови.

Практичні питання

1. Розробити вправи для всіх видів іншомовної мовленнєвої діяльності.
2. Розробити план-конспект інтегрованого практичного заняття з ІМ.
3. Розробити фрагмент лекції з іноземної мови у ЗВО.
4. Розробити фрагмент уроку з іноземної мови у старшій школі.
5. Розробити фрагмент уроку з іноземної мови у профільній школі.
6. Розробити фрагмент практичного заняття з іноземної мови у вищій школі.
7. Підготувати план-конспект позанавчального виховного заходу з іноземної мови у старшій /профільній / вищій школі.

Рекомендована література

Основна

1. Бігич О. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: навчальний посібник. Київ : Ленвіт, 2006. 199 с.
2. Концепція мовної освіти в Україні: проект. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/.../Concept_L_education.doc.
3. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти. 2016. Взято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник. Вид.2-е, випр. і перероб. Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навч. закладів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька [та ін.] ; під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2002. 256с.
7. Навчальна програма з іноземних мов (рівень стандарту, профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.
8. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи (2020 р.).
9. Методичні рекомендації про викладання іноземних мов у 2021/2022 навчальному році» (2021 р.).
10. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2008. 285 с.
11. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.

Додаткова

1. Бігич О. Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи / Київський національний лінгвістичний ун-т. Київ : ВЦКНУ, 2004. 273 с.
2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія. Тернопіль : Вид-во ТНПУ, 2011. 414 с.
3. Інформаційно комунікаційні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування : колективна монографія / Коваль Т. І., Асоянц П. Г., Каменева Т. М. та ін.; заг. ред. Коваль Т. І. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. 280 с.
4. Концепція профільного навчання в старшій школі, затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 21.10.2013р. № 1456. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe82a9c95d.pdf>.
5. Редько В. Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія / В. Г. Редько. Київ : Генеза, 2012. 224 с.
6. Щерба Н. С. Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови до формування в учнів іншомовної стратегічної (діяльнісної) компетенції / за ред. О. Є. Антонової / Житомирський державний університет імені І. Франка. Житомир : Полісся, 2010. 306 с.
7. Segev E. (2014) Mobile learning: improve your English anytime, anywhere. <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/mobile-learning-improve-englishanytime-anywhere>

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Хмельницького національного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.khnu.km.ua/>.
2. Модульне середовище для навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua/>.
3. BBC Learning English [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.bbc.co.uk/learningenglish/russian/home>
4. British Council LearnEnglish[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://learnenglish.britishcouncil.org/>
5. Duolingo [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.duolingo.com/>
6. Lingualeo [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://lingualeo.com/ru/ru%20-%20welcome>
7. engVid [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.engvid.com/>
8. Memrise [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://app.memrise.com/login/?next=/home/>
9. TED [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.ted.com/>
10. Курси англійської на Coursera [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.coursera.org/browse/language-learning/learning-english>
11. Tandem [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.tandem.net/>